

V O N N I S

nummer:

datum: 06.11.1996

De Rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen, 4C kamer, voorheen 25° bis kamer, rechtdoende in correctionele zaken, heeft het volgende vonnis uitgesproken:

Notitie nummer:

in zake van **HET OPENBAAR MINISTERIE:**

Waarbij zich hebben aangesloten als burgerlijke partij:

1. vertegenwoordigd door _____ in de persoon van _____
namens wie optreedt _____ gemeen-
schapsminister van _____,
aangewezen bij besluit van 30 januari 1992 om de bevoegdheid inzake
monumenten en landschappen uit te oefenen en wiens kabinet gevestigd is te
_____ voor en namens wie verschijnt

loco _____ advocaat
zende ter studie van voormeld advocaat, bij akte verleden door onderzoeks-
rechter _____ op _____ het onderzoek
geopend zijnde ingevolge deze aanstelling als burgerlijke partij

2. _____ vertegenwoordigd door haar
College van Burgemeester en Schepenen, met burelen ten

TEGEN:

1.

geboren _____
wonende _____

op _____

2.

opvoedster
geboren te
wonende

BETICHT VAN:

Te

De eerste en de tweede

Hetzij door de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt, hetzij door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd.

A. Van 3 november 1977 tot 19 maart 1994

Bij inbreuk op de art. 1, 2, 7, 11 en 13 par. 1 van het Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de art. 1 en 2 van het K.B. van 6 december 1976

tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en de stads- en dorpsgezichten vermeld in de bij M.B. vastgestelde ontwerpen van de lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten, als eigenaars van een beschermd monument of van een in beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed,

als gekadaastreerd
als gerangschikt
als monument bij KB van 21 februari 1978 (BS 13 april 1978) en de met de omliggende gronden en de gebouwen gelegen op
op het rangschikkingsplan, gerangschikt als dorpsgezicht bij KB van 21 februari 1978 (BS 13 april 1978), nagelaten te hebben, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, dit in goede staat te behouden.

B. Van 20 maart 1994 tot 6 december 1994

Bij inbreuk op de art. 1, 2, 7, 11 en 13 par. 1 van het Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de art. 1 en 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering dd. 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en de stads- en dorpsgezichten (B.S. 10 maart 1994), als eigenaars van een beschermd monument of van een in beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed,

gekadaastreerd als sectie
monument bij KB van 21 februari 1978 (BS 13 april 1978) en de gerangschikt als met de omliggende gronden en de gebouwen gelegen op
op het rangschikkingsplan, gerangschikt als dorpsgezicht bij KB van 21 februari 1978 (BS 13 april 1978), nagelaten te hebben, door de nodige instandhoudings- en onderhoudswerken, dit in goede staat te behouden.

Gezien de stukken van het onderzoek;

Gehoord de burgerlijke partij sub 1 in haar middelen en besluiten, ontwikkeld door meester advocaat;

Gehoord de burgerlijke partij sub 2 in haar middelen en besluiten, ontwikkeld door meester advocate;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn vordering;

Gehoord de beklaagden in hun middelen van verdediging, bijgestaan door meester advocaat;

I. Feiten

Sinds april 1977 zijn eerste en tweede beklaagden eigenaars geworden van een hoeve met omliggende gronden en gebouwen, gelegen

Met een aangetekend schrijven van 8 november 1977 worden beklaagden in kennis gesteld van het Ministerieel Besluit tot vaststelling van het ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten

Met een schrijven van 9 maart 1978 ontvangen beklaagden een afschrift van het Koninklijk Besluit, houdende de rangschikking als monument van de en de omgeving als dorpsgezicht

Uit een brief van 4 juni 1977 van beklaagden aan de Voorzitter en de leden van de Commissie voor Monumenten en Landschapszorg, blijkt dat zij geen bezwaar hebben tegen het klasseringsbesluit

In een schrijven van 22 januari 1979 aan de Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg beklagen zich over het feit dat niet bereid is gevonden een tussenkomst in de herstellingswerken van 10% op zich te nemen

De daarop volgende jaren blijven beklaagden verschillende overheden aanschrijven om hun ongenoegen met betrekking tot de houding van de gemeente uit te drukken en tegelijk te wijzen op de voortschrijdende verkrotting van het gebouw

Met brief van 29 januari 1981 van de Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap wordt de gemeente aangemaand haar wettelijke verplichtingen

op zich te nemen

Op 13 oktober 1983 volgt een Ministerieel Besluit waarbij het aandeel van de betrokken subsidiërende besturen wordt vastgelegd en dit van op 15% wordt bepaald, hetzij 802.411,- frank

De werken starten uiteindelijk rond september 1984 en worden alvorens beëindigd, stopgezet in maart 1985 (cfr. verklaring partijen in Deskundig verslag

Op 6 januari 1986 wordt de gemeente officieel in gebreke gesteld door de raadsman van beklaagden

Beklaagden starten een burgerlijke procedure lastens en bekomen in kortgeding de aanstelling van een gerechtsdeskundige

Voornoemde gerechtsdeskundige komt op 31 december 1988 tot het besluit dat het totaal van de tot dan uitgevoerde werken 812.200,- frank exclusief BTW bedraagt, doch de uitgevoerde werken voor het grootste gedeelte zijn verloren gegaan;

Hij doet ook gelden dat voorlopige instandhoudingswerken niet meer mogelijk zijn (cfr. Deskundig verslag

Op 29 oktober 1993 volgt een klacht met burgerlijke partijstelling door het Vlaamse Gewest

Uit het fotodossier opgesteld in februari 1994 naar aanleiding van het straf-onderzoek blijkt ontegensprekelijk het verval;

II. In Rechte

A.

houdt voor dat het Besluit van 13 oktober 1983
- Besluit waarbij het aandeel van de subsidiërende overheden wordt vastgelegd) niet in overeenstemming is met het Decreet van 3 maart 1976;

Om dit te verduidelijken haalt de gemeente aan dat:

- het voorontwerp van lijst tot bescherming niet werd gepubliceerd in minimum drie dag- en/of weekbladen conform artikel 5, 2°, 2 van het Decreet;

- het initiatiefrecht met betrekking tot het inzetten van de beschermingsprocedure niet voor delegatie vatbaar is (in casu zou dit door de Adviseur Hoofd van Dienst zijn geschied, aldus de gemeente);

De gemeente besluit dat dit substantiële vormvereisten zijn, die bij niet naleving worden gesanctioneerd met de nietigheid van het beschermingsbesluit;

Dit argument van de gemeente kan niet gevolgd worden door de Rechtbank (trouwens de aangehaalde rechtsleer door de gemeente wordt niet correct weergegeven!);

De door de gemeente aangehaalde formaliteiten zijn inderdaad substantiële vormvereisten doch waarvan de niet naleving gesanctioneerd kan worden door het instellen van een annulatieberoep bij de Raad van State tegen het beschermingsbesluit (.

In casu werd het beschermingsbesluit niet geannuleerd zodat dit van kracht is en toepasselijk, en derhalve verplichtingen doet ontstaan in hoofde van onder andere eigenaars en overheden;

B.

Beklaagden houden voor dat zij geen enkele inbreuk hebben gepleegd, die strafrechtelijk wordt beteugeld en geven hiervoor een eigenaardige interpretatie aan artikel 13§1 van het Decreet van 3 maart 1976, dewelke de Rechtbank geenszins kan volgen;

Artikel 13 bepaalt dat: "Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 1.000,- tot 5.000,- frank of met één van deze straffen alleen:

1. Hij die verzuimt de overeenkomstig artikel 5§4, en artikel 11§2 bij K.B. bepaalde voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen."

Beklaagden houden tevergeefs voor dat noch artikel 5§4 noch artikel 11§2 op hen betrekking zou hebben;

Artikel 5§4 verwijst naar personen, die overeenkomstig §2,3 in kennis werden gesteld van het ontwerp van lijst, zijnde: de eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers;

Trouwens artikel 13,1° van het Decreet slaat op "Hij, die..." hetgeen in de

meest ruime zin dient geïnterpreteerd te worden en, met andere woorden, slaat op al diegenen die verzuimen de wettelijke voorschriften na te leven (cfr. in dit verband:

C.

Beklaagden houden voor dat gezien het K.B. van 6 december 1976 werd opgeheven door het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993, zij niet meer kunnen vervolgd worden;

De Rechtbank deelt deze mening niet;

Het feit dat het K.B. van 6 december 1976 bij Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 werd opgeheven, neemt niet weg dat het voor de opheffing wel degelijk van kracht was;

Beklaagden kunnen dan ook vervolgd worden voor inbreuken op onder andere het K.B. van 6 december 1976 en dit met betrekking tot de periode dat dit van kracht was;

D.

Beklaagden houden voor dat zij verkeerden, en trouwens nog steeds, in een noodsituatie ten gevolge van omstandigheden die zij redelijkerwijze noch hebben kunnen voorzien, noch hebben kunnen voorkomen;

Meer bepaald stellen beklaagden dat de oorzaak is geweest van het stilleggen van de werken, waardoor, uiteindelijk, het totaal verval is ingetreden;

De Materialiteit van de feiten wordt door beklaagden niet betwist;

Inderdaad blijkt overduidelijk uit het dossier (foto's - deskundig verslag) dat in totaal vervallen toestand verkeert;

Evenzeer blijkt overduidelijk uit het dossier dat beklaagden geen moeite hebben gespaard om de gemeente aan te porren tot betaling van haar aandeel, waartoe zij zeker na het Besluit van 13 oktober 1983, verplicht was; De gemeente ontkent zelfs niet dat zij weigert haar aandeel te betalen;

De Rechtbank dient echter vast te stellen dat beklaagden zich niet kunnen beroepen op noodtoestand; Noodtoestand veronderstelt essentieel een conflict, een belangenstrijd;

Dit conflict heeft betrekking op feitelijke omstandigheden (1

Beklaagden roepen hun financiële toestand in doch blijven in gebreke hiervan het bewijs voor te brengen;

Nergens worden inkomstenbewijzen voorgebracht;

De financiële moeilijkheden met het Discontokantoor spruiten voort uit een lening door beklaagden aangaan voor de aankoop van het pand, in april 1977;

Anderzijds staat het vast dat beklaagden het pand kochten voor de ontwerp-lijst aan hen betekend werd, zodat zij bij aankoop geenszins zekerheid hadden nopens de rangschikking en de daaruit voortvloeiende subsidies;

Moest het rangschikkingsbesluit niet zijn gevolgd, was de financiële last voor beklaagden zeker onoverkomelijk geweest;

Bovendien moet gesteld worden dat het totaal bedrag aan subsidies van de gemeente, zijnde een bedrag van 802.411,- frank, geenszins onoverkomelijk was;

Daarbij komt dat op het moment van het stilleggen van de werken het aandeel van de gemeente maximum 100.000,- frank bedroeg;

Gelet op de geringheid van dat bedrag kan men moeilijk spreken van een onoverkomelijk gegeven en dit rekening houdend met het feit dat de Vlaamse regering en de Provincie wel hun verplichtingen nakwamen, namelijk hun aandeel op dat ogenblik hadden betaald;

“Bovendien kan de uitbetaling van deze subsidies lang op zich laten wachten, zodat de eigenaar in vele gevallen ten minste een deel van de subsidieerbare kosten zal moeten voorschieten”

Eerste beklagde stelde zelf

“Wij zijn steeds van de veronderstelling uitgegaan dat de gemeente alsnog zou betalen. Hadden wij geweten dat dit niet het geval zou zijn geweest, had ik mogelijk in een bijkomende lening kunnen voorzien om de kosten van de gemeente op te vangen... .”

Beklaagden halen ook ten onrechte aan dat zij gedurende de burgerlijke expertise niets mochten doen aan het kwestieuze pand, waardoor dit nog meer in verval kwam;

Beklaagden dienden als een goed huisvader op te treden en de schade zoveel

mogelijk te beperken;

Nergens is er een wettelijke bepaling die dit zou verbieden;

Het tegendeel is waar;

Bovendien waren de nodige vaststellingen tegensprekelijk gebeurd waarna beklaagden nog nalieten dringende instandhoudingswerken te verrichten;

Beklaagden beweren dat het pand onverkoopbaar is, doch laten na bewijzen voor te brengen van hun inspanningen op dit terrein;

De enige stukken in dit verband wijzen eerder op inspanningen van de gemeente die kandidaat kopers doorzond naar het Bestuur Monumenten en Landschappen;

De Rechtvaardigingsgrond namelijk noodtoestand, wordt door beklaagden dan ook niet aangetoond;

Beklaagden negeerden wettelijke verplichtingen met milieubelastende gevolgen;

De volgende bestraffing is gepast;

Gelet op het blanco strafregister van beiden, kan voor de geldboete uitstel verleend worden;

E.

stelt zich burgerlijke partij lastens beklaagden voor 1,- frank morele schadevergoeding;

De vordering is ontvankelijk en gegrond;

F.

Het Vlaams Gewest stelt zich burgerlijke partij lastens beklaagden voor een bedrag van 601.568,- frank;

Dit bedrag stemt overeen met de door haar betaalde subsidie;

Uit het deskundig verslag blijkt dat werken werden uitgevoerd en de verkregen subsidies daadwerkelijk zijn aangewend door beklaagden voor de restauratie;

Het Vlaams Gewest heeft dan ook betaald waartoe zij krachtens het Besluit van 13 oktober 1983 was gehouden en dit bedrag werd effectief besteed aan datgene waarvoor het bestemd was;

Het Vlaams Gewest bewijst geen andere schade in oorzakelijk verband met de bewezen tenlastelegging, zodat de vordering ontvankelijk is doch ongegrond;

OM DEZE REDENEN, DE RECHTBANK,

Gelet op de artikelen 162, 194, 195 van het Wetboek van Strafvordering, artikelen 1, 3, 7 van het Strafwetboek, artikelen 11, 12, 14, 31, 32, 34, 35, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935, artikelen 28, 29 der wet van 1 augustus 1985, artikelen 3 en 4 der wet van 17 april 1878, artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, artikelen 44 en 45 van het Strafwetboek,

en bij toepassing van de artikelen en wetsbepalingen aangehaald in de tenlasteleggingen A en B en van de artikelen 38, 40, 65 van het strafwetboek

Rechtdoende op tegenspraak

VEROORDEELT beklaagden ieder tot een geldboete van **duizend frank**.

Aangezien veroordeelden vroeger geen enkele veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden hebben opgelopen; dat in die omstandigheden een genademaatregel van aard is om de verbetering van deze veroordeelden te doen verhopem;

Beveelt dat bij toepassing en binnen de perken van artikel 8 der wet van 29 juni 1964, gewijzigd door artikel 4 van de wet van 10 februari 1994, de **tenuitvoerlegging** van de **geldboeten** uitgesproken ten laste van beide veroordeelden, wordt **uitgesteld** voor een termijn van **drie jaar** vanaf heden.

Verplicht veroordeelden, als bijdrage voor de financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, tot het betalen van elk een bijdrage van **tien frank**, bij toepassing van artikel 1 van de wet van 5 maart 1952, gewijzigd door de wet van 24 december 1993, vermeerderd met 1990 decimes per frank, en gebracht op tweeduizend frank.

Verplicht veroordeelden ieder tot betaling van de helft van de kosten van het geding belopende **1.507,- frank** en ieder, bij toepassing van artikel 91 van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 23 december 1993, tot een vergoeding van **duizend frank**.

Zegt dat bij toepassing van artikel 1 der wet van 5 maart 1952, gewijzigd door de wet van 24 december 1993 de geldboeten van 1.000,- frank vermeerderd worden met 1490 decimes per frank, zodat die geldboeten 150.000,- frank bedragen;

Bepaalt de duur van de gevangenisstraf waardoor de geldboeten vervangen kunnen worden, bij gebrek aan betaling binnen een termijn vermeld in artikel 40 van het strafwetboek, op drie maanden voor elke geldboete van 1.000,- frank;

Rechtsdoende over de vordering van de burgerlijke partij Het Vlaams Gewest:

Verklaart de eis ontvankelijk doch ongegrond;

Veroordeelt de burgerlijke partij tot de kosten van haar aanstelling, belopende tot op heden op geen frank.

Rechtsdoende over de vordering van de burgerlijke partij gemeente

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt beklaagden solidair om te betalen aan de burgerlijke partij, als schadevergoeding, de som van één frank moreel, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten en de kosten, vanaf heden.

Alles wat voorafgaat is, overeenkomstig de bepalingen der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, in de Nederlandse taal geschied.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare terechtzitting op zes november negentienhonderd zesennegentig.

AANWEZIG:

ondervoorzitter, voorzitter van de kamer,
rechter,
rechter,
substituut-procureur des konings,
klerk-griffier.